

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg
Sophie.Andersen@ft.dk

Dato: 1. marts 2013
Enhed: Primær Sundhed
Sagsbeh.: SUMLAV
Sags nr.: 1300489
Dok nr.: 1154221

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg har den 18. januar 2013 stillet følgende spørgsmål nr. 291 (Alm. del) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares endeligt. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Sophie Hæstorp Andersen (S).

Spørgsmål nr. 291:

"Vil ministeren oplyse, om der er forskel i antal gennemsnitlige leveår og sygdomsmønstre for en borger, der lider af en psykisk sygdom som skizofreni, og en borger, der aldrig har været indlagt på en psykiatrisk afdeling?"

Svar:

Til brug for min besvarelse af spørgsmålet har jeg indhentet en udtalelse fra Sundhedsstyrelsen.

Sundhedsstyrelsen bemærker indledningsvist, at de tolker spørgsmålet som udtryk for et ønske om oplysninger vedrørende forskel på den forventede levetid og sygdomsmønsteret for mennesker med psykiske lidelser i forhold til mennesker, der ikke har en psykisk lidelse.

Sundhedsstyrelsen oplyser, at en videnskabelig international undersøgelse foretaget i Norden viser, at kvinder med psykiske lidelser i perioden 2002-2006 levede 17,1 år kortere, og mænd med psykiske lidelser levede 21,9 år kortere end befolkningen i øvrigt.

Overdødeligheden skyldes en øget risiko for ulykker og selvmord, men specielt en øget risiko for at dø af somatiske sygdomme, som yderligere forstærkes af bivirkningerne ved psykofarmaka, herunder særligt antipsykotika.

Sundhedsstyrelsen henviser blandt andet til en rapport fra Vidensråd for Forebyggelse i 2012, der viser, at størstedelen af de tabte leveår skyldes overdødelighed pga. somatiske sygdomme. Overdødeligheden ved hjertekarsygdomme og apopleksi er fordoblet, og disse dødsårsager spiller kvantitativt den største rolle.

Der er desuden overdødelighed pga. type 2 diabetes. Både type 2 diabetes og hjertekarsygdomme kan skyldes livsstilsfaktorer som dårlig kost, rygning og for lidt motion, men kan også skyldes psykofarmakologisk behandling, hvor nogle præparater øger risikoen for udvikling af det såkaldte metaboliske syndrom, som igen øger risikoen for type 2 diabetes og hjertekarsygdomme.

Sundhedsstyrelsen oplyser endvidere, der blandt personer med psykiske lidelser er en øget forekomst af rygning, overvægt, usunde kostvaner, alkoholindtag samt fysisk inaktivitet, der er risikofaktorer for en række livsstilssygdomme.

Herudover oplyser Sundhedsstyrelsen, at nogle former for psykofarmakologisk behandling kan give hjerterytmeforstyrrelser, som menes at kunne øge risikoen for pludselig hjertedød. Samtidig brug af antipsykotika og benzodiazepiner resulterer ligeledes i øget dødelighed.

Sammenfattende konkluderer Sundhedsstyrelsen, at der er stor forskel i midlellelivetiden mellem mennesker, der har været på psykiatrisk afdeling, i forhold til baggrundsbefolkningen. Overdødeligheden skyldes hovedsagelig somatiske sygdomme som hjertekarsygdomme, apopleksi og diabetes type 2, og forskellen i forekomsten af de bagvedliggende risikofaktorer som rygning og overvægt er markant.

Sundhedsstyrelsens oplysninger bekræfter mig i, at vi skal gøre noget ved den store overdødelighed, vi ser blandt personer med psykiske lidelser. Det er bl.a. grunden til, at regeringen sammen med Enhedslisten i finanslovsaftalen for 2013 har afsat 4. mio. kr. til at undersøge pludselige og uventede dødsfald i psykiatrien. Midlerne udmøntes til det retsmedicinske forskningsprojekt SURVIVE som tidligere har modtaget en bevilling fra satspuljen. Projektet vil kunne give os mere viden om, hvilke faktorer herunder medicin, der har betydning i forhold til uventet død i psykiatrien.

Derudover er det ét af de områder, som regeringens psykiatri-udvalg skal kortlægge nærmere og komme med forslag til, hvordan vi fremover kan få reduceret overdødeligheden blandt mennesker med psykiske lidelser,

Jeg ser frem til psykiatri-udvalgets forslag til tiltag på området, for vi skal ikke acceptere denne store overdødelighed og ulighed i sundhed, vi ser i psykiatrien!

Med venlig hilsen

Astrid Krag / Louise Avnstrøm